

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО
В.о.декана факультету
Світлана ПЕТРОВСЬКА
«10» 04 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи
Анатолій ПОЛУХІН
«10» 04 2024

Система менеджменту якості
ПРОГРАМА
**Виробнича практика з митної діяльності
підприємницьких структур**

Освітньо-професійна програма: «Митна діяльність підприємницьких структур»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»

Форма навчання	Курс	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Самостійна робота (годин)	Форма семестрового контролю
Денна	1	2	135/4.5	135	Диф. залік
Заочна	1	2	135/4.5	135	Диф. залік

Індекс: НМ – 6-076-3/23– 2.2.1.1.
РМ-6-076-3/23 – 2.2.1.1.

СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024

Система менеджменту якості.
Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»

Шифр документа

СМЯ НАУ
ПП 11.01.05-01-2024

Стор. 2 із 9

Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур», навчального та робочого навчальних планів № НМ-6-076-3/23, № РМ-6-076-3/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» та відповідних нормативних документів.

Програму практики розробили:

завідувач кафедри економіки та
бізнес-технологій, д.е.н., професор

Оксана ЧУМАК

доцент кафедри економіки та
бізнес-технологій, к.е.н., доцент

Юлія ШТИК

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 5 від «09» 04 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Митна діяльність підприємницьких структур»

Павло ПАШКО

Завідувач кафедри

Оксана ЧУМАК

Програму практики обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 8 від «09» 04 2024 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
	Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Стор. 3 із 9	

1. ВІДОМОСТІ ПРО СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ТА ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля» включає базові знання з підприємництва та торгівлі, які є необхідними для майбутньої професійної діяльності магістрів підприємництва та торгівлі, здатних вирішувати певні проблеми і задачі за умови оволодіння системою загальних та фахових компетентностей.

ОПП «Митна діяльність підприємницьких структур» передбачає теоретичну та практичну підготовку в сферах митної справи та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, вирішення професійних завдань і проблем, пов'язаних із наданням та отриманням якісних митних послуг підприємницькими структурами чи виконання завдань з митної й зовнішньоторговельної діяльності на підприємствах. Акцент робиться на адаптації та впровадженні в професійну діяльність знань, аналітичних, комунікативних, організаторських, підприємницьких навичок, інтегративного вирішення завдань з формування митної політики, ведення й організації зовнішньоекономічної діяльності та експертизи з боку підприємницьких структур, митно-брокерських компаній та органів ДМСУ.

2. ВІДОМОСТІ ПРО БАЗИ ПРАКТИКИ

Виробничу практику з митної діяльності підприємницьких структур здобувачі проходять на підприємствах галузі або структурних підрозділах органів Державної митної служби України (надалі – бази практики), з якими має договір університет, або ж на базі практики, з якою здобувач особисто уклав договір (незалежно від форми власності).

3. ЦІЛІ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики здобувач повинен:

знати:

- законодавчі і нормативні документи, які регламентують діяльність бази практики;
- види та форми зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- принципи укладання та виконання зовнішньоекономічних угод;
- виробничу та організаційну структуру управління підприємства – бази практики;
- цілі, завдання, принципи діяльності та функції підрозділів, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю та реалізують митну політику підприємства;
- методичні підходи до проведення аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, визначення її ефективності;
- порядок підготовки товарів до митного оформлення і проходження митного контролю;
- інформаційні технології (комп'ютерні програми, за допомогою яких реалізуються операції та угоди на підприємстві);
- підходи до управління системою митних ризиків;
- діючі методики визначення митної вартості товарів та країни їх походження;
- порядок нарахування та справляння митних платежів;

	Система менеджменту якості. Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПІ 11.01.05–01–2024
		Стор. 4 із 9	

– формування інформаційних потоків між підприємницькими структурами та органами ДМСУ при їх взаємодії;

– умови набуття статусу АЕО суб'єктом господарювання.

ВМІТИ:

– аналізувати зовнішньоекономічну документацію, статистичну інформацію для оцінки господарської діяльності підприємства;

- використовувати нормативне та організаційне забезпечення митно-брокерської діяльності;

- проводити митний огляд товарів;

- розробляти заходи щодо проведення контролю за своєчасністю сплати митних платежів;

– використовувати сучасний теоретичний і методичний інструментарій та практичні навички для вирішення реальних економічних і соціальних задач митної діяльності підприємства;

– користуватися комп'ютерною технікою та інформаційними системами, що використовуються у роботі сучасних підприємств.

4. МЕТА ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є поглиблення і систематизація отриманих здобувачами теоретичних знань; набуття необхідних практичних навичок щодо збору й узагальнення інформаційно-аналітичного матеріалу та самостійного дослідження і розв'язання конкретних організаційно-управлінських завдань щодо забезпечення митної діяльності підприємницької структури, які передбачені функціональними обов'язками фахівця митної справи; оволодіння елементами наукового пошуку для покращення роботи підприємства.

5. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНЦІЇ (далі – ЗК)

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

6. ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (далі – ФК)

ФК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких або торговельних структур.

ФК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та/або торговельній діяльності.

ФК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

ФК 6. Здатність до надання митно-посередницьких послуг, зокрема авіаційним підприємствам та аналізу митних ризиків.

	Система менеджменту якості. Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
		Стор. 5 із 9	

ФК 8. Здатність здійснювати зовнішньоторговельні операції відповідно до міжнародних угод та нормативно-правових актів, які функціонують у системі міжнародного технічного регулювання.

ФК 9. Здатність приймати рішення у ситуаціях, які вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм митного та господарського права, а також розуміння специфіки практики їх застосування, зокрема на авіаційних підприємствах.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організаційне та навчально-методичне керівництво виробничою практикою з митної діяльності підприємницьких структур забезпечується кафедрою економіки та бізнес-технологій факультету економіки та бізнес-адміністрування (ФЕБА) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, №37-38, ст. 2004), «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» від 07.02.2020 р. та діючого відповідно до наказу ректора 651/од від 09.12.2021 року «Положення про організацію та проведення практики здобувачів Національного авіаційного університету».

До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі кафедри, які беруть безпосередню участь в навчальному процесі, по якому проводиться практика. Контроль і аналіз результатів практики здійснюється завідувачем кафедри економіки та бізнес-технологій.

Обов'язки здобувачів вищої освіти, керівника практики від університету та від бази практики висвітлені у Розділі 4 Положення про організацію проходження практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету СМЯ НАУ П 03.01(20)-02-2021.

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

№ п/п	Зміст роботи
1	Загальне ознайомлення із структурою бази практики, отримання загальної інформації про діяльність досліджуваного підприємства.
2	Ознайомлення з установчими документами та організаційною структурою підприємства, КВЕД.
3	Ознайомлення з посадовими інструкціями та обов'язками працівника, посаду якого займатиме здобувач на період практики.
4	Вивчення, аналіз та оцінка чинного законодавства, нормативних та інструктивних матеріалів, які регулюють діяльність підприємства.
5	Виконання індивідуального завдання відповідно до обраної бази практики.
7	Формування звіту з практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Перед початком виробничої практики з митної діяльності підприємницьких структур здобувачі отримують індивідуальні завдання з метою набуття ними під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання науково-дослідних і виробничих проблем. Матеріали, отримані здобувачем під час виконання індивідуального завдання

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
	Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Стор. 6 із 9	

практики, можуть бути в подальшому використані при написанні кваліфікаційної роботи, для підготовки доповідей на наукові конференції, публікації статей та інших цілей.

Державна митна служба України

Метою виробничої практики у органах митної служби України є ознайомлення з організацією діяльності митних органів в частині забезпечення проведення митного контролю та митного оформлення товарів.

Завдання:

1. Ознайомитись з організаційною структурою Державної митної служби України, правовою та економічною базою діяльності служби.
2. Дослідити механізм функціонування системи управління митними ризиками.
3. Ознайомитись з процедурою проведення митного огляду товарів.
4. Ознайомитись з порядком видачі сертифікатів уповноваженого економічного оператора.
5. Ознайомитись із процедурою верифікації (встановлення достовірності) сертифікатів про походження товарів та видачею таких сертифікатів для товарів з України.
6. Ознайомитись із порядком проведення контролю за своєчасністю сплати митних платежів.
7. Розглянути порядок застосування фінансових санкцій та адміністративних стягнень до порушників митного законодавства.

Митно-брокерська компанія

Метою виробничої практики в митно-брокерській компанії є ознайомлення з організацією функціонування компанії відповідно до її діяльності за КВЕД щодо надання митно-посередницьких послуг.

Завдання:

1. Нормативно-правове забезпечення митно-брокерської діяльності.
2. Сформулюйте організаційну структуру суб'єкта митно-брокерських послуг. Надайте базову характеристику персоналу митно-брокерської компанії (кваліфікаційні вимоги та основні функціональні обов'язки) й відповідальність.
3. Види і сутність митних послуг. Охарактеризуйте потоки митного оформлення товарів митно-посередницької компанії, котрі проходять через митний кордон України.
4. Охарактеризуйте взаємодію митно-брокерської компанії з органами ДМСУ та замовниками через обмін інформаційними потоками.
5. Автоматизація митно-брокерської діяльності.
6. Порядок забезпечення митно-брокерською компанією упередження виникнення митних ризиків за угодами замовників послуг.
7. Особливості змісту угоди між митно-брокерською компанією та замовником послуг.

Суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює зовнішньоекономічну діяльність

Метою виробничої практики на базі підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність є ознайомлення із організацією митної діяльності підприємницьких структур.

	<p>Система менеджменту якості. Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
		Стор. 7 із 9	

Завдання:

1. Організаційна структура суб'єкта господарювання та відповідальні й структурні підрозділи, які забезпечують організацію ЗЕД на підприємстві.
2. Основні види діяльності компанії за КВЕД.
3. Організація документообороту за операціями ЗЕД.
4. Порядок укладання угод ЗЕД.
5. Аналіз заходів митної логістики та митної безпеки.
6. Охарактеризувати особливості роботи підприємства у Єдиному державному інформаційному веб-порталі ДМСУ «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».
7. Ознайомлення з інформаційними технологіями, які використовує підприємство: автоматизації обліку митних платежів; описання програмних продуктів, завдяки яким здійснюється складання митної звітності.
8. Підготувати проєкт анкети самооцінки підприємства для надання авторизації АЕО (<https://customs.gov.ua/deiaki-pitannia-funktsionuvannia-avtorizovanikh-ekonomichnikh-operatoriv>) за такими підпунктами: 1.1.4, 1.1.7, 1.2.3, 1.2.4, 1.3.1-1.3.3, 2.1, 3.5.1, 3.5.2, 6.1.3, 6.5.1, 6.6.1, 6.6.3).

9. ПІДСУМКИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання (далі – ПРН).

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та/або торгівлі діяльності.

ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та/або торговельної діяльності.

ПРН 12. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективної митної й торговельної діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької діяльності, зокрема авіаційних підприємств.

ПРН 13. Впроваджувати інноваційні методи митної діяльності з метою створення умов для ефективного управління експортно-імпортними операціями підприємницьких та торговельних структур.

ПРН 14. Вміти надавати митно-посередницькі послуги, застосовуючи сучасні управлінські інноваційні підходи, інформаційні технології, норми чинного законодавства, створюючи умови підвищення ефективності договірної та зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур.

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
	Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Стор. 8 із 9	

10. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бугель Ю. В., Чекаловська Г.З. Управління ризиками в митній справі: сутність та теоретичні засади. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління 2020. Том 31 (70). N 4. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/38962>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436-IV. Редакція від 25.06.2016, URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>
3. Гребельник О.П. Митна справа: 5-те вид. оновл. та доп. Київ: ЦУЛ, 2019. 400 с.
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999р. № 996-XIV. ВВР України. (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
5. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-УІІ (Редакція від 22.02.2024) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
6. Закон України «Про підприємництво». Верховна Рада; Закон від 07.02.1991 № 698-XII (Редакція від 14.12.2021) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
7. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навчальний посібник до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А.Р. Дунська, Г.П. Жалдак. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/aa459821-5825-40ee-8926-152d76d757ad/content>
8. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.
9. Іванова Т.В. Митна справа: Збірник завдань: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с.
10. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г., Терлецька В.О. Митна справа: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 240 с.
11. Митний кодекс України від 07.06.2012р. 49155-VI. (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
12. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / І. П. Кекіш, О. Ю. Сидорович, О. В. Годованець. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 250 с.
13. Найденко О. Є. Нормативно-правове забезпечення проведення експертиз в митній справі. Бізнес-навігатор. 2022. №3(70). С. 121–127.
14. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
15. Пашко П.В., Мирошніченко Г.Б., Штик Ю.В., Авторизований економічний оператор: шляхи розвитку, його вплив на процеси при митному оформленні, ризики застосування. *Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна.* 2024. №1 (29). С. 110-116. DOI: [http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-1\(29\)-110-117](http://doi.org/10.31474/1680-0044-2024-1(29)-110-117)
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
17. Синиця Т. В., Осьмірко І. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ, 2020. 184 с.
18. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с.

	Система менеджменту якості.	Шифр документа	СМЯ НАУ ПП 11.01.05–01–2024
	Програму практики «Виробнича практика з митної діяльності підприємницьких структур»	Стор. 9 із 9	

19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. №435-IV. Редакція від 11.06.2016р.
URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua>

20. Pashko, P., Shtyk, Yu., Myroshnychenko, G., Semenova, D. (2024). Approaches and challenges to project management of customs brokerage companies in the conditions of sustainable development. *Development Service Industry Management*, (1), 285–288. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5\(41\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2024-5(41))

11. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачами вищої освіти навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.11.1.

Таблиця 11.1

№ з/п	Види робіт	кількість балів
1.1	Ознайомлення з програмою практики, складання та узгодження з керівником плану-графіку проходження практики, отримання індивідуального завдання	5
1.2	Проходження інструктажу з порядку проходження практики, з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки	5
1.3	Виконання робіт на базі практики та їх оцінка керівником від бази практики (характеристика)	15
1.4	Виконання тематичного плану проходження практики	25
1.5	Виконання індивідуального завдання	25
1.6	Своєчасне складання, подання, якісне оформлення та захист звіту з практики	25
Усього		100

Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана здобувачем вищої освіти за результатами виконання та захисту практики в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відповідної заліково-екзаменаційної відомості, а також до навчального індивідуального плану студента та додатка до диплома, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.